

AZ ALTMARK-ÍTÉLET NEGYEDIK FELTÉTELÉNEK TELJESÜLÉSE AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG GYAKORLATÁNAK TÜKRÉBEN

STAVICZKY PÉTER¹

1. Bevezetés

Az Európai Bíróság 2003-ban az Altmark Trans ügyben² hozott ítéletével alapvetően megváltoztatta a tagállamok általi általános gazdasági érdekű szolgáltatások (ÁGÉSZ, közszolgáltatások) finanszírozás állami támogatási megítélésére vonatkozó gyakorlatát. A korábbi gyakorlat ugyanis nem volt egyértelmű a tekintetben, hogy a közszolgáltatások állami finanszírozását állami támogatásnak tekintette-e vagy sem.³ A Bíróság által felállított négy elemből álló feltételrendszer célja annak megállapítása, hogy az állam által az ÁGÉSZ ellátásáért nyújtott kompenzáció az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül-e vagy sem. Amennyiben a kompenzáció nyújtása során a tagállam teljesíti a négy konjunktív feltételt,⁴ az intézkedés nem minősül állami támogatásnak, és nincsen szükség

¹ A szerző Magyarország Európai Unió mellett működő Állandó képviselőjének munkatársa. Jelen összefoglaló a szerző saját véleményét tartalmazza, és nem tekinthető az Állandó Képviselő hivatalos véleményének.

² A C-280/00 sz., Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ügyben hozott ítélet [EBHT 2003, I-7747. o.].

³ Az Altmark-ítéletet megelőző joggyakorlat bemutatását lásd: TVI Információs Füzetek 21. szám http://tvi.kormany.hu/download/1/e1/00000/TVI_infofuzet_21_Kozszolgaltatas.pdf

⁴ A feltételek röviden: 1. A közszolgáltatási feladat világosan meghatározott. 2. A

az Európai Bizottság számára előzetes bejelentés megtételére, valamint a Bizottság jóváhagyásának megvárására (EUMSZ 108. cikk (3) bekezdés). Ha azonban a kompenzáció nyújtása során valamelyik feltétel nem teljesül, az intézkedést előzetesen jóvá kell hagyatni a Bizottsággal, jellemzően az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése alapján (a közlekedési ágazatban a jóváhagyás alapja az EUMSZ 93. cikke).

A Bíróság későbbi döntéseiben több alkalommal is konzekvensen megerősítette⁵ az Altmark-ítéletben elfogadott megközelítést, így az jelenleg az állami támogatások jogának immanens és megkerülhetetlen részét képezi.

Mivel az Altmark-ítélet meghozatalát követően a Bizottság a realitásokat figyelembe véve felismerte, hogy a tagállamok nem voltak képesek, illetve nem kívánták a – sokszor évtizedek óta azonos módon finanszírozott esetleg monopolisztikus – közszolgáltatásaik finanszírozását az Altmark-feltételekkel összhangba hozni, 2005-ben szabályokat fogadott el (ún. Monti–Kroes-csomag),⁶ amelyek útmutatóul szolgáltak arra, hogy a tagállamok által nyújtott kompenzáció milyen feltételek teljesítése esetén minősül belső piaccal az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése alapján összeegyeztethető támogatásnak. Az Altmark-ítéletben előírt feltételekhez képest a fő különbség az volt, hogy az összeegyeztethetőséget szabályozó

---

közszolgáltatás kompenzálásának paraméterei előzetesen és világosan meghatározásra kerültek. 3. A kompenzációs mechanizmus kizárja a túlkompenzáció lehetőségét. 4. A közszolgáltató vagy versenyeztetéssel kerül kiválasztásra, vagy a közösség számára leghatékonyabb szolgáltató látja el a feladatot (*a szükséges ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján állapították meg, amelyek egy átlagos, jól vezetett és a szükséges közszolgáltatási követelmények kielégítéséhez közlekedési eszközökkel megfelelően felszerelt vállalkozásnál e kötelezettségek teljesítésekor felmerülnének, figyelemmel az érintett bevételekre és az e kötelezettségek teljesítéséből származó méltányos nyereségre*).

⁵ Lásd például a C-140/09. sz. Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA kontra a Presidenza del Consiglio dei Ministri ügyben hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé], a C-237/04. sz. Enirisorse-ügyben hozott ítélet [EBHT 2006, I-2843. o.] vagy a C-148/09. P sz. Belgium kontra Deutsche Post és mások ügyben hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé].

⁶ A Bizottság 2005/842/EK határozata az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról (HL L 312., 2005.11.29. 67. o.) és a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keret-szabály (HL C 297. 2005.11.29. 4. o.).

bizottsági dokumentumok nem követelték meg a hatékonyság (negyedik Altmark-feltétel) teljesítésének igazolását.

Ezek a szabályok a közelmúltban módosultak (ún. Almunia-csomag), A korábbi kétszintű szabályozás (határozat és keretszabály) háromeleművé bővült. Egyrészt, a Bizottság külön rendeletben meghatározta, hogy mely kis jelentőségű közszolgáltatások kompenzálása nem torzítja a versenyt, illetve nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, ezáltal nem minősül állami támogatásnak.⁷ Másrészt, a Bizottság határozatban szabályozta az EUMSZ 106 cikk (2) bekezdése alapján előzetes bejelentés nélkül összeegyeztethető támogatásnak minősülő kompenzációk feltételeit.⁸ Harmadrészt, a Bizottság keretszabályban írta elő a bejelentési kötelezettség alá tartozó kompenzációk összeegyeztethetőségi feltételeit.⁹ Emellett a Bizottság a csomag részeként közleményt is kiadott, ami a közszolgáltatásokkal kapcsolatosan felmerülő leggyakoribb kérdésekre ad választ a joggyakorlatból levont következtetéseket felhasználva.¹⁰

Az új keretszabály alapján úgy tűnik, a bejelentési kötelezettség alá eső kompenzációk jóváhagyása a korábbinál sokkal bonyolultabbá válik, valamint a bejelentési értékhatár is a felére csökkent.¹¹ Ennek eredményeként az Altmark-ítéletben lefektetett feltételek alkalmazása várhatóan „felértékelődik” a tagállamok számára. Ugyanakkor látható, hogy a Monti-Kroes-csomag éppen azért vette ki az összeegyeztethetőségi vizsgálatból a negyedik Altmark-feltétel által támasztott hatékonysági köve-

⁷ A Bizottság 360/2012/EU rendelete az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 114., 2012.04.26. 8. o.).

⁸ A Bizottság 2012/21/EU határozata az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról (HL L 007., 2012.01.11. 3. o.).

⁹ A közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabály (2011) (HL C 008., 2012.01.11. 15. o.).

¹⁰ A Bizottság közleménye az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról (HL C 008., 2012.01.11. 4 o.).

¹¹ A korábban hatályos évi 30 millió eurós kompenzációs összeget a Bizottság az új határozatában 15 millió euróra csökkentette, ugyanakkor eltörölte a cégek árbevételére vonatkozó 100 millió eurós értékhatárt.

telményt, mivel annak teljesítése meglehetősen nehéz, sok esetben a szolgáltatás egyedi jellege miatt szinte lehetetlen.

A fentiek alapján tehát különösen fontos lehet az Altmark feltételek betartása azokban az esetekben, amikor a tagállam nem kíván bejelentést tenni és megvárni a Bizottság jóváhagyását, azonban az állami támogatási szabályok megsértéséből fakadó kockázatokat minimalizálni kívánja miközben az általános gazdasági érdekű szolgáltatások szervezése terén az EUMSZ (14. cikk és 26. jegyzőkönyv) és a joggyakorlat¹² által elismert nagyfokú szabadságával élni kíván.

2. A negyedik Altmark-feltétel értelmezése a Bizottság gyakorlatában

Az alábbiakban röviden bemutatásra kerül, hogy az Európai Bizottság bizonyos esetekben miért fogadta el, vagy miért utasította el az Altmark-ítélet alkalmazhatóságát, különös tekintettel annak negyedik feltételére és tekintette ennek következtében az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartóznak a tagállam által a közszolgáltatónak nyújtott állami kompenzációt, illetve milyen kifogásokat fogalmazott meg a tagállamok erre irányuló érvelésével szemben. Az összefoglaló bizonyos, az Altmark-ítélet szempontjából fontos elemeket emel ki, de nem tartalmazza a hivatkozott döntések kimerítő összefoglalását.

1. A Pyrénées Atlantiques-esetben¹³ (N381/2004. sz. bejelentés) a Bizottság – döntési gyakorlatában először – azért fogadta el a szélessávú internet-infrastruktúra állam által finanszírozott biztosítását közszolgáltatásnak, mivel magas hozzáadott értéket jelentett az oktatás, iskolák ingyenes hozzáférése, e-egészségügy és e-kormányzati szolgáltatások nyújtása terén a régió egész lakossága számára. A francia hatóságok két független tanulmánnyal ismertették az ágazatra jellemző nem túl élénk versenyhelyzetet a régióban, ami az állam beavatkozását szükségessé tette a megfelelő szolgáltatás nyújtása érdekében. A rendszer bizonyos

¹² A C-174/97. sz. FFSA kontra Bizottság- ügyben hozott ítélet [EBHT 1998, I-1303. o.], a T-1702. sz. Fred Olsen kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 2005, II-2031. o.], a T-289/03. sz., BUPA és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 2008, II-00081. o.]

¹³ HL C 162., 2005.06.02. 5. o.

nyereségráta feletti megtérülésnél profit-visszaforgatási mechanizmust tartalmazott az állam részére (claw-back mechanism). A szolgáltató nyilvános tenderen került kiválasztásra, a legjobb ajánlatot adó jelölt nyert. A koncessziós szerződés 20 évre került megkötésre. Az állam csak az infrastruktúra kiépítéséhez adott finanszírozást, a működtetéshez nem. A megbízási szerződés éves ellenőrzést és elszámolást írt elő. A szerződés %-os mértékben tartalmazta a közszolgáltató megtérülését is (az ésszerű profitot, 10,89% IRR). A közszolgáltató egyéb tevékenységeitől nem csak számvitelileg választotta el ezt a tevékenységet, hanem külön leányvállalatot hozott létre. A két tenderen induló közül a tárgyalási folyamatban az került kiválasztásra, amelyik kevesebb támogatásból és alacsonyabb elvárt profit mellett vállalta a tevékenység végzését.-

2. Bizottság cseh busztársaságok finanszírozásának vizsgálata során (C3/2008. sz. eljárás¹⁴ kétségét fejezte ki a cseh jogszabályok szerinti előre nem látható, de kompenzálható költségek fogalmát illetően, mivel ez a tétel felhasználható arra, hogy indokolja az ellentételezés maximális összegének rendkívüli esetekben történő megemelését. A cseh hatóságok a szolgáltatók kiválasztását célzó tenderkiírásban előre meghatározták, hogy maximum mennyit kívánnak fizetni (kilométerenként). A Bizottság szerint az a tény, hogy a szolgáltatás ára statisztikai adatokkal alátámasztható, és részét képezi a tenderdokumentációnak, még önmagában nem jelenti a negyedik Altmark feltétel teljesülését. Egy ilyen eljárás nem minősíthető közbeszerzési eljárásnak vagy olyan eljárásnak, amely biztosítaná, hogy az ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján határozzák meg, amelyek egy jól működtetett és szállítóeszközökkel megfelelően ellátott tipikus vállalkozásnál merülnének fel. Tehát a díj előzetes maximálása, akár objektív referenciák alapján, nem egyenlő a legelőnyösebb szolgáltató költségstruktúrájával, vagyis nem teljesíti a negyedik Altmark-feltételt.

3. Az osztrák Postbus Lienz ügyben (C 16/2007. sz. ügy) a Bizottság kimondta,¹⁵ hogy az iparági átlag figyelembevétele, nem jelenti a jól mű-

¹⁴ A Bizottság 2009/325/EK határozata dél-morvaországi buszvállalatoknak közszolgáltatásért nyújtott ellentételezésre vonatkozó C 3/08 (ex NN 102/05) számú állami támogatásról (HL L 97., 2009. 04. 16. 14. o.).

¹⁵ A Bizottság 2009/845/EK határozata a Postbus Lienz körzetében érvényes közszolgáltatási szerződésére vonatkozó C 16/07 (ex NN 55/06) számú állami támogatásról

ködtetett, hatékony vállalatok költségeinek alapul vételét. A hosszú ideig monopóliumok által uralt és ajánlattételi felhívások nélkül odaítélt szerződésekkel jellemzett autóbusz-közlekedési ágazatban nem feltétlenül mondható el minden aktív piaci szereplőről, hogy jól vezetett vállalkozás lenne. Ebből következően az iparági átlag nem feltétlenül a jól működött vállalkozás költségeit tükrözi. A Bizottság szerint Ausztriának olyan vállalkozások átlagos költségeit is be kellett volna mutatnia, amelyek az utóbbi években nagy számban nyertek el ajánlattételi felhívásokat az ágazatban, e költségekhez történő viszonyítás már megfelelő viszonyítási alap lett volna. A társaság egyébként az iparági átlag alatt kapott kompenzációt. A Bizottság mindazonáltal a kompenzációt a belső piaccal összegeztethető támogatásnak minősítette.¹⁶

4. A közszolgáltatási szerződés feltételeinek utólagos módosítása, szigorítása önmagában nem zárja ki a támogatás lehetőségét (N265/2006. sz. bejelentés).¹⁷ Vagyis nem a kompenzáció összegét kell előre meghatározni, hanem a kiszámításának módszerét, amiben lehetnek bizonyos mozgó (pass-through) elemek is (pl. bérékhez kapcsolódó adók és járulékok).

5. A Dorsal-esetben (szélessávú internet-fejlesztés finanszírozása) a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a negyedik Altmark-feltétel teljesül (N382/2004. sz. bejelentés),¹⁸ mivel alapos összevető elemzés bizonyította, hogy az államnak milyen indokolt igényei vannak és tenderen került kiválasztásra a szolgáltató. Az állam csak a beruházás finanszírozta, a rendszer működtetését nem. A Pyrénées Atlantiques esethez hasonlóan az 5%-os profit feletti megtérülést az állam elvonta. Mivel a versenyeztetés (közbeszerzés) során az állam tárgyalt is az ajánlattevőkkel, a Bizottság határozatában kiemelte, hogy ezekben az eljárásokban nem lehet automatikusan kijelenteni, hogy a végső nyertes piaci árat kapott a szolgáltatásért, hanem ezt külön meg kell vizsgálni. Ugyanakkor, mivel a szolgáltatást nem lehetett előzetesen a közbeszerzés első fázisában teljesen meghatározni és a közbeszerzés tárgyalásos fázisa is megfelelő ver-

---

(HL L 306., 2009.11.20.26. o.).

¹⁶ Az eset összefoglalását lásd STAVICZKY: *Állami Támogatások Joga*, 2010/1. 33. o.

¹⁷ HL C 196., 2007.08.24. 1. o.).

¹⁸ HL C 230., 2005.09.20. 6. o.

senyt biztosított a három ajánlattevő között, a Bizottság végül elfogadta, hogy az összességében legelőnyösebb ajánlat került kiválasztásra.

6. A túlkompensáció elkerülése automatikusan nem biztosítható a korábbi jegyárak csökkentésére épülő mechanizmussal (N332/2008. sz. bejelentés),¹⁹ hiszen az csak az igazolt bevételek csökkenését (a korábbinál hatékonyabb működést) indokolja, a költségek (teljes) optimalizálását nem. Vagyis előfordulhat, hogy a korábbi – nem hatékony – szolgáltatóhoz képest az új szolgáltató akár kevesebb kompenzáció mellett is csökkenteni tudja a jegyárakat, de ez nem jelenti feltétlenül azt, hogy az új szolgáltató egyben a leghatékonyabb is.

7. Ugyanígy nem teljesíti a negyedik Altmark-feltételt az utasforgalomhoz kötött állandó kompenzáció, mivel nem közvetlenül veszi figyelembe a forgalomtól nem függő fix költségeket (N604/2005.,²⁰ N207/2009.²¹ és N206/2009.²² sz. bejelentések), így nem zárható ki, hogy túlkompensáció történik.

8. A tendereztetés célja, hogy a szolgáltatás megrendelője megtalálja a legolcsóbb, vagy az elvárt minőséghez képest legolcsóbb szolgáltatót (N46/2007. sz. bejelentés²³). A negyedik Altmark-feltételnek a közbeszerzési szabályok mindkét kiválasztási megoldása (legolcsóbb ár, legjobb ár/érték arány) megfelel. Ebben az eljárásban az ár mellett értékelésre került: a mögöttes technikai színvonal, a nyújtani kívánt szolgáltatás színvonala, az elvárt profit és a kiírástól való eltérés (ez utóbbi esetében minden ajánlattevő megkapta a többiek javaslatait). Mivel a szolgáltató kiválasztására megfelelő tender kiírásával került sor a Bizottság elfogadta az Altmark-ítélet alkalmazhatóságát.

9. A Bizottság ugyancsak elfogadta, hogy a fordított megközelítés – legjobb minőség elvárása fix árért, Genehmigungswettbewerb – is megfelel az Altmark-ítéletnek (Bitterfeld és Wittenberg buszszolgáltatás,

¹⁹ HL C 46., 2009.02.25. 8. o.

²⁰ HL C 207., 2006.08.30. 2. o.

²¹ HL C 255., 2009.10.24. 4. o.

²² HL C 255., 2009.10.24. 4. o.

²³ HL C 157., 2007.07.10. 3. o.

N 206/2009. sz. bejelentés), többek között azért is, mivel a közszolgáltató kiválasztására nyílt versenyeztetésben került sor. A tenderben húsz minőségi kritérium került kiírásra. Az 5%-os profitot meghaladó nyereség túlkompensációként elvonásra került, az alulkompensációra (és ezzel az esetleges alacsonyabb nyereségre) viszont nem volt ellentételezés.

10. Ugyanakkor kiemelendő, hogy a tendereztetés (közbeszerzés) önmagában nem zárja ki automatikusan az előny létét, főleg, ha a finanszírozó eltér a harmadik Altmak-feltételtől. A Bizottság ezt is érdemben vizsgálhatja (a kiírt és elvárt feltételek mennyiben szükségesek a szolgáltatás nyújtásához N475/2003. sz. bejelentés).²⁴ Vagyis, a közbeszerzési/tendereztetési szabályok eljárási előírásai mellett a negyedik Altmak-feltétel elemzése *tartalmi* vizsgálatot is magában foglal.

11. A szlovén áramtermelési támogatások rendszeréről szóló jóváhagyó határozatában (C 7/2005. sz. eljárás)²⁵ a Bizottság a piaci szintű kompenzáció meghatározásánál elfogadta a bizonyíthatóan legolcsóbb megoldást (két erőmű volt képes ellátás-biztonsági célú áramtermeléshez a szlovén szén felhasználására, és közülük az egyik nem volt környezetvédelmi okok miatt alkalmazható a feladatra). A Bizottság azt is figyelembe vette, hogy rövid távon csak új erőmű építésével lehetne a feladatot másképp ellátni, ami növelné az állami kompenzáció mértékét. A Bizottság az értékelése során elemezte azt is (bár nem túl alaposan), hogy a cég hatékonyan működik, és nem részesül semmilyen profitban, csak a költségeit fedezi az állami kompenzáció, és a kompenzáció csak néhány évig kerül kifizetésre, amely idő alatt új erőmű nem építhető. E peremfeltételek mellett a Bizottság bizonyítottnak találta az Altmak-ítélet negyedik feltételének teljesülését.

12. Az olasz posta egyes betéti termékek forgalmazásáért állami kompenzációban részesült. A Posta a Cassa Depositi e Prestiti SpA (Betéti és Hitelpénztár – a továbbiakban: CDP) nevében történő forgalmazta ezt a terméket. A CDP állami irányítás alatt álló pénzügyintézet, amelynek célja az állami befektetés, a helyi közszolgáltatási infrastruktúrával kapcsola-

²⁴ HL C 34., 2004.02.07. 8. o.

²⁵ A Bizottság 2007/580/EK határozata a Szlovénia által a minősített energiatermelőkről szóló törvény értelmében alkalmazott állami támogatási rendszerről (HL L 219., 2007.08.24. 9. o.).

tos munkák és a nemzeti érdekeltségű főbb közművek fejlesztésének előmozdítása. E tevékenységek finanszírozását a CDP a posta által kibocsátott, államilag garantált takaréklevelekből végzi. A posta a takaréklevelek finanszírozásáért ellentételezésben részesült. Egy hozzá intézett panasz alapján a Bizottságnak eljárást indított C49/2006. sz. eljárás), mert kétségei voltak, hogy a fizetett díj piacnak minősül, vagyis hasonló-e a hasonló termékek forgalmazásért a piacon fizetett díjhoz. A díj meghaladta az állampapírok eladásáért jogszabályban meghatározott jutalékot és a bankok által kapott vállalati kötvény-értékesítési jutalékot is. A panaszos szerint a posta által kezelt takaréklevelek nagyon jó kockázati minősítéssel rendelkeznek az állami garancia miatt, így a jutaléknak alacsonyabbnak kellene lennie. Olaszország természetesen ezzel ellentétes referenciákra hivatkozott. Emellett a Bizottság független szakértő segítségét is igénybe vette a piaci díjazás megállapítása érdekében. A szakértő által végzett igen komplex (az egyes termékeket külön-külön is értékelő, valamint több módszert is alkalmazó, komparatív) elemzés azt az eredményt hozta, hogy a postának fizetett ellentételezés piaci jellegű volt. Ezért a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a posta nem részesült állami támogatásban.²⁶

3.Összegzés

A bemutatott esetek alapján látható, hogy a Bizottság jellemzően csak a közszolgáltatás iránti igények megfelelő indokolása és a szolgáltatók nyílt versenyeztetéssel történő kiválasztása esetén fogadja el az Altmark-ítélet negyedik feltételének teljesítését. Amennyiben nincsen versenyeztetés, csak különleges indokok (pl. a szlovén eset), vagy nagyon alapos, független szakértő által elvégzett költségelemzés (pl. az olasz posta esete) igazolhatja azt, hogy a tagállam által bizonyos ÁGÉSZ ellátásáért fizetett ellenszolgáltatás nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak. Ugyanakkor maga a versenyeztetés, vagy közbeszerzetés – különösen, ha tárgyalásos, vagy kétszakaszos eljárásról van szó – önmagában még nem elegendő bizonyíték arra, hogy a legelőnyösebb ajánlat került kiválasztásra, vagy a legolcsóbb (piaci) árat fizeti az

²⁶ A Bizottság 2009/554/EK határozata a Poste Italiane postai takaréklevelek forgalmazása miatti díjazása érdekében Olaszország által bevezetett állami támogatásról (HL L 189., 2009.06.21. 3. o.).

állam a szolgáltatásért. A tagállamnak ezt adott esetben külön tartalmilag is bizonyítani kell. E nélkül annak kockázata áll fenn, hogy a nyújtott kompenzáció egy része nem indokolható és a kedvezményezettnek azt egy bizottsági vizsgálat végén vissza kell fizetnie a tagállam részére.

Jelenleg még nem ismert, hogy az új szabályozás gyakorlati végrehajtása végül konkrétan milyen feltételek teljesítését, illetve a fennálló támogatásnyújtási rendszerek milyen mértékű módosítását követeli majd meg a tagállamoktól. Mindenesetre az új szabályok szövege alapján várható, hogy a mostaninál sokkal szigorúbb előírások teljesítésével válik csak összeegyeztethető támogatássá a bejelentési kötelezettség alá tartozó kompenzáció (pl. közbeszerzési megfelelés bizonyítása). Mindazonáltal, és tekintettel arra, hogy a Bizottság által alkotott szabályok csak kiegészítik, és nem írják felül a joggyakorlat megállapításait, a fentiekben bemutatott esetek és az azokból levonható következtetések továbbra is erős hivatkozási alapul szolgálhatnak, amennyiben egy tagállam az Altmark-ítélet teljesítése mellett kíván érvelni. Könnyen előfordulhat, hogy a jövőben erre sokkal gyakrabban lesz szükség, mivel a tagállamoknak kevesebb adminisztrációt és jogbizonytalanságot jelent majd az Altmark-ítélet feltételeinek teljesítése, mint egy hosszadalmas bizottsági bejelentés megtétele és az abban rejlő buktatók vállalása.